ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ അഷ്ടഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ അഷ്ടഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ദുർയോധനസുതാം രാജൻ ലക്ഷ്മണാം സമിതിഞ്ജയഃ।
സ്വയംവരസ്ഥാമഹരത് സാംബോ ജാംബവതീസുതഃ ॥ **1** ॥

കൗരവാ കുപിതാ ഊചുർദുർവിനീതോഽയമർഭകഃ।
കദർഥീകൃത്യ നഃ കൻയാമകാമാമഹരദ് ബലാത് ॥ **2** ॥

ബധ്നീതേമം ദുർവിനീതം കിം കരിഷ്യന്തി വൃഷ്ണയഃ।
യേഽസ്മത്പ്രസാദോപചിതാം ദത്താം നോ ഭുഞ്ജതേ മഹീം ॥ **3** ॥

നിഗൃഹീതം സുതം ശ്രുത്വാ യദ്യേഷ്യന്തീഹ വൃഷ്ണയഃ।
ഭഗ്നദർപാഃ ശമം യാന്തി പ്രാണാ ഇവ സുസംയതാഃ ॥ **4** ॥

ഇതി കർണഃ ശലോ ഭൂരിർയജ്ഞകേതുഃ സുയോധനഃ।
സാംബമാരേഭിരേ ബദ്ധും കുരുവൃദ്ധാനുമോദിതാഃ ॥ **5** ॥

ദൃഷ്ട്വാനുധാവതഃ സാംബോ ധാർതരാഷ്ട്രാൻ മഹാരഥഃ।
പ്രഗൃഹ്യ രുചിരം ചാപം തസ്ഥൗ സിംഹ ഇവൈകലഃ ॥ **6** ॥

തം തേ ജിഘൃക്ഷവഃ ക്രുദ്ധാ -
സ്തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ഭാഷിണഃ।

ആസാദ്യ ധൻവിനോ ബാണൈഃ
കർണാഗ്രൺയഃ സമാകിരൻ ॥ **7** ॥

സോഽപവിദ്ധഃ കുരുശ്രേഷ്ഠ കുരുഭിർയദുനന്ദനഃ।
നാമൃഷ്യത്തദചിന്ത്യാർഭഃ സിംഹഃ ക്ഷുദ്രമൃഗൈരിവ ॥ **8** ॥

വിസ്ഫൂർജ്യ രുചിരം ചാപം സർവാൻ വിവ്യാധ സായകൈഃ।
കർണാദീൻ ഷഡ്രഥാൻ വീരാംസ്താവദ്ഭിർയുഗപത് പൃഥക് ॥ **9** ॥

ചതുർഭിശ്ചതുരോ വാഹാനേകൈകേന ച സാരഥീൻ।
രഥിനശ്ച മഹേഷ്വാസാംസ്തസ്യ തത്തേഽഭ്യപൂജയൻ ॥ **10** ॥

തം തു തേ വിരഥം ചക്രുശ്ചത്വാരശ്ചതുരോ ഹയാൻ।
ഏകസ്തു സാരഥിം ജഘ്നേ ചിച്ഛേദാൻയഃ ശരാസനം ॥ **11** ॥

തം ബദ്ധ്വാ വിരഥീകൃത്യ കൃച്ഛ്രേണ കുരവോ യുധി।
കുമാരം സ്വസ്യ കൻയാം ച സ്വപുരം ജയിനോഽവിശൻ ॥ **12** ॥

തച്ഛ്രുത്വാ നാരദോക്തേന രാജൻ സഞ്ജാതമൻയവഃ।
കുരൂൻ പ്രത്യുദ്യമം ചക്രുരുഗ്രസേനപ്രചോദിതാഃ ॥ **13** ॥

സാന്ത്വയിത്വാ തു താൻ രാമഃ
സന്നദ്ധാൻ വൃഷ്ണിപുംഗവാൻ।
നൈച്ഛത് കുരൂണാം വൃഷ്ണീനാം
കലിം കലിമലാപഹഃ ॥ **14** ॥

ജഗാമ ഹാസ്തിനപുരം രഥേനാദിത്യവർചസാ।
ബ്രാഹ്മണൈഃ കുലവൃദ്ധൈശ്ച വൃതശ്ചന്ദ്ര ഇവ ഗ്രഹൈഃ ॥ **15** ॥

ഗത്വാ ഗജാഹ്വയം രാമോ ബാഹ്യോപവനമാസ്ഥിതഃ।
ഉദ്ധവം പ്രേഷയാമാസ ധൃതരാഷ്ട്രം ബുഭുത്സയാ ॥ **16** ॥

സോഽഭിവന്ദ്യാംബികാപുത്രം ഭീഷ്മം ദ്രോണം ച ബാഹ്ലികം।
ദുർയോധനം ച വിധിവദ് രാമമാഗതമബ്രവീത് ॥ **17** ॥

തേഽതിപ്രീതാസ്തമാകർണ്യ പ്രാപ്തം രാമം സുഹൃത്തമം।
തമർചയിത്വാഭിയയുഃ സർവേ മംഗലപാണയഃ ॥ **18** ॥

തം സംഗമ്യ യഥാന്യായം ഗാമർഘ്യം ച ന്യവേദയൻ।
തേഷാം യേ തത്പ്രഭാവജ്ഞാഃ പ്രണേമുഃ ശിരസാ ബലം ॥ **19** ॥

ബന്ധൂൻ കുശലിനഃ ശ്രുത്വാ പൃഷ്ട്വാ ശിവമനാമയം।
പരസ്പരമഥോ രാമോ ബഭാഷേഽവിക്ലവം വചഃ ॥ **20** ॥

ഉഗ്രസേനഃ ക്ഷിതീശേശോ യദ് വ ആജ്ഞാപയത് പ്രഭുഃ।
തദവ്യഗ്രധിയഃ ശ്രുത്വാ കുരുധ്വം മാവിലംബിതം ॥ **21** ॥

യദ് യൂയം ബഹവസ്ത്വേകം ജിത്വാധർമേണ ധാർമികം।
അബധ്നീതാഥ തൻമൃഷ്യേ ബന്ധൂനാമൈക്യകാമ്യയാ ॥ **22** ॥

വീർയശൗർയബലോന്നദ്ധമാത്മശക്തിസമം വചഃ।
കുരവോ ബലദേവസ്യ നിശമ്യോചുഃ പ്രകോപിതാഃ ॥ **23** ॥

അഹോ മഹച്ചിത്രമിദം കാലഗത്യാ ദുരത്യയാ।
ആരുരുക്ഷത്യുപാനദ് വൈ ശിരോ മുകുടസേവിതം ॥ **24** ॥

ഏതേ യൗനേന സംബദ്ധാഃ സഹശയ്യാസനാശനാഃ।
വൃഷ്ണയസ്തുൽയതാം നീതാ അസ്മദ്ദത്തനൃപാസനാഃ ॥ **25** ॥

ചാമരവ്യജനേ ശംഖമാതപത്രം ച പാണ്ഡുരം।
കിരീടമാസനം ശയ്യാം ഭുഞ്ജന്ത്യസ്മദുപേക്ഷയാ ॥ **26** ॥

അലം യദൂനാം നരദേവലാംഛനൈ -
ർദാതുഃ പ്രതീപൈഃ ഫണിനാമിവാമൃതം।

യേഽസ്മത്പ്രസാദോപചിതാ ഹി യാദവാ
ആജ്ഞാപയന്ത്യദ്യ ഗതത്രപാ ബത ॥ **27** ॥

കഥമിന്ദ്രോഽപി കുരുഭിർഭീഷ്മദ്രോണാർജുനാദിഭിഃ।
അദത്തമവരുന്ധീത സിംഹഗ്രസ്തമിവോരണഃ ॥ **28** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ജൻമബന്ധുശ്രിയോന്നദ്ധമദാസ്തേ ഭരതർഷഭ।
ആശ്രാവ്യ രാമം ദുർവാച്യമസഭ്യാഃ പുരമാവിശൻ ॥ **29** ॥

ദൃഷ്ട്വാ കുരൂണാം ദൗഃശീൽയം
ശ്രുത്വാവാച്യാനി ചാച്യുതഃ।
അവോചത് കോപസംരബ്ധോ
ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യഃ പ്രഹസൻ മുഹുഃ ॥ **30** ॥

നൂനം നാനാമദോന്നദ്ധാഃ ശാന്തിം നേച്ഛന്ത്യസാധവഃ।
തേഷാം ഹി പ്രശമോ ദണ്ഡഃ പശൂനാം ലഗുഡോ യഥാ ॥ **31** ॥

അഹോ യദൂൻ സുസംരബ്ധാൻ
കൃഷ്ണം ച കുപിതം ശനൈഃ।
സാന്ത്വയിത്വാഹമേതേഷാം
ശമമിച്ഛന്നിഹാഗതഃ ॥ **32** ॥

ത ഇമേ മന്ദമതയഃ കലഹാഭിരതാഃ ഖലാഃ।
തം മാമവജ്ഞായ മുഹുർദുർഭാഷാൻ മാനിനോഽബ്രുവൻ ॥ **33** ॥

നോഗ്രസേനഃ കില വിഭുർഭോജവൃഷ്ണ്യന്ധകേശ്വരഃ।
ശക്രാദയോ ലോകപാലാ യസ്യാദേശാനുവർതിനഃ ॥ **34** ॥

സുധർമാഽഽക്രമ്യതേ യേന പാരിജാതോഽമരാംഘ്രിപഃ।
ആനീയ ഭുജ്യതേ സോഽസൗ ന കിലാധ്യാസനാർഹണഃ ॥ **35** ॥

യസ്യ പാദയുഗം സാക്ഷാത് ശ്രീരുപാസ്ത്യേഽഖിലേശ്വരീ ।
സ നാർഹതി കില ശ്രീശോ നരദേവപരിച്ഛദാൻ ॥ **36** ॥

യസ്യാംഘ്രിപങ്കജരജോഽഖിലലോകപാലൈ -
ർമൗൽയുത്തമൈർധൃതമുപാസിതതീർഥതീർഥം ।
ബ്രഹ്മാ ഭവോഽഹമപി യസ്യ കലാഃ കലായാഃ
ശ്രീശ്ചോദ്വഹേമ ചിരമസ്യ നൃപാസനം ക്വ ॥ **37** ॥

ഭുഞ്ജതേ കുരുഭിർദത്തം ഭൂഖണ്ഡം വൃഷ്ണയഃ കില ।
ഉപാനഹഃ കില വയം സ്വയം തു കുരവഃ ശിരഃ ॥ **38** ॥

അഹോ ഐശ്വർയമത്താനാം മത്താനാമിവ മാനിനാം ।
അസംബദ്ധാ ഗിരോ രൂക്ഷാഃ കഃ സഹേതാനുശാസിതാ ॥ **39** ॥

അദ്യ നിഷ്കൗരവീം പൃഥ്വീം കരിഷ്യാമീത്യമർഷിതഃ ।
ഗൃഹീത്വാ ഹലമുത്തസ്ഥൗ ദഹന്നിവ ജഗത്ത്രയം ॥ **40** ॥

ലാംഗലാഗ്രേണ നഗരമുദ്വിദാർയ ഗജാഹ്വയം ।
വിചകർഷ സ ഗംഗായാം പ്രഹരിഷ്യന്നമർഷിതഃ ॥ **41** ॥

ജലയാനമിവാഘൂർണം ഗംഗായാം നഗരം പതത് ।
ആകൃഷ്യമാണമാലോക്യ കൗരവാ ജാതസംഭ്രമാഃ ॥ **42** ॥

തമേവ ശരണം ജഗ്മുഃ സകുടുംബാ ജിജീവിഷവഃ ।
സലക്ഷ്മണം പുരസ്കൃത്യ സാംബം പ്രാഞ്ജലയഃ പ്രഭും ॥ **43** ॥

രാമ രാമാഖിലാധാര പ്രഭാവം ന വിദാമ തേ ।
മൂഢാനാം നഃ കുബുദ്ധീനാം ക്ഷന്തുമർഹസ്യതിക്രമം ॥ **44** ॥

സ്ഥിത്യുത്പത്ത്യപ്യയാനാം ത്വമേകോ ഹേതുർനിരാശ്രയഃ ।
ലോകാൻ ക്രീഡനകാനീശ ക്രീഡതസ്തേ വദന്തി ഹി ॥ **45** ॥

ത്വമേവ മൂർധ്നീദമനന്ത ലീലയാ
ഭൂമണ്ഡലം ബിഭർഷി സഹസ്രമൂർധൻ।
അന്തേ ച യഃ സ്വാത്മനി രുദ്ധവിശ്വഃ
ശേഷേഽദ്വിതീയഃ പരിശിഷ്യമാണഃ ॥ **46** ॥

കോപസ്തേഽഖിലശിക്ഷാർഥം ന ദ്വേഷാന്ന ച മത്സരാത്।
ബിഭ്രതോ ഭഗവൻ സത്ത്വം സ്ഥിതിപാലനതത്പരഃ ॥ **47** ॥

നമസ്തേ സർവഭൂതാത്മൻ സർവശക്തിധരാവ്യയ।
വിശ്വകർമൻ നമസ്തേഽസ്തു ത്വാം വയം ശരണം ഗതാഃ ॥ **48** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം പ്രപന്നൈഃ സംവിഗ്നൈർവേപമാനായനൈർബലഃ।
പ്രസാദിതഃ സുപ്രസന്നോ മാ ഭൈഷ്ടേത്യഭയം ദദൗ ॥ **49** ॥

ദുര്യോധനഃ പാരിബർഹം കുഞ്ജരാൻ ഷഷ്ടിഹായനാൻ।
ദദൗ ച ദ്വാദശശതാൻയയുതാനി തുരംഗമാൻ ॥ **50** ॥

രഥാനാം ഷട്സഹസ്രാണി
രൗക്മാണാം സൂര്യവർചസാം।
ദാസീനാം നിഷ്കകംഠീനാം സ -
ഹസ്രം ദുഹിതൃവത്സലഃ ॥ **51** ॥

പ്രതിഗൃഹ്യ തു തത് സർവം ഭഗവാൻ സാത്വതർഷഭഃ।
സസുതഃ സസ്നുഷഃ പ്രാഗാത് സുഹൃദ്ഭിരഭിനന്ദിതഃ ॥ **52** ॥

തതഃ പ്രവിഷ്ടഃ സ്വപുരം ഹലായുധഃ
സമേത്യ ബന്ധൂനനുരക്തചേതസഃ।
ശശംസ സർവം യദുപുംഗവാനാം
മധ്യേ സഭായാം കുരുഷു സ്വചേഷ്ടിതം ॥ **53** ॥

അദ്യാപി ച പുരം ഹ്യേതത് സൂചയദ് രാമവിക്രമം ।
സമുന്നതം ദക്ഷിണതോ ഗംഗായാമനുദൃശ്യതേ ॥ **54** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
ഹാസ്തിനപുരകർഷണരൂപസങ്കർഷണവിജയോ നാമ
അഷ്ടഷഷ്ടിതമോഽധ്യായഃ ॥